

OPIS MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU (SYLABUS)
dla przedmiotu *Mediacja w polskim prawie cywilnym i karnym (kwalifikacje kluczowe PL)*
na wspólnych jednolitych, pięcioletnich studiach magisterskich na kierunku Prawo
prowadzonych wspólnie z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we
Frankfurcie na Odrą

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu zajęć/przedmiotu:
Mediacja w polskim prawie cywilnym i karnym (kwalifikacje kluczowe PL)
2. Kod modułu zajęć/przedmiotu:
_36-MR-MwPPCiK-SQPI
3. Rodzaj modułu zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):
obowiązkowy
4. Kierunek studiów:
prawo
5. Poziom kształcenia (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):
jednolite studia magisterskie
6. Profil kształcenia (ogólnoakademicki / praktyczny):
ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje):
V (piąty)
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW):
Studia stacjonarne:
30 godzin zajęć warsztatowych
9. Liczba punktów ECTS:
3 punkty
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców*) / prowadzących zajęcia:
prof. UAM dr hab. Joanna Mucha; mucha@amu.edu.pl
dr Piotr Karlik; karlik@amu.edu.pl
11. Język wykładowy:
polski
12. Moduł zajęć / przedmiotu prowadzony zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie)
e-learning - nie; z uwzględnieniem szczególnych regulacji związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19; dopuszcza się ich prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zgodnie z § 10 Zarządzenia nr 48/2020/2021 Rektora UAM w Poznaniu z 14.1.2021 r. w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość)

*proszę podkreślić koordynatora przedmiotu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu:

Poznanie regulacji prawnych dotyczących alternatywnych (pozasądowych) metod rozwiązywania sporów w sprawach cywilnych i karnych w prawie polskim. Poznanie pojęcia, charakterystyki i genezy ADR oraz teoretycznych modeli rozwiązywania konfliktów; nabycie wiedzy w zakresie przebiegu negocjacji, mediacji oraz postępowania przed sądem polubownym, jak również wyodrębnienie metod mieszanych na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego. Ponadto

poznanie koncepcji sprawiedliwościowych w prawie karnym i rozumienia prawa karnego jako narzędzia do rozwiązywania konfliktów. Przedstawienie koncepcji sprawiedliwości naprawczej i jej form, w tym przede wszystkim mediacji i konferencji sprawiedliwości naprawczej.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Podstawowa wiedza w zakresie stanowienia, obowiązywania, funkcjonowania, interpretowania i stosowania obowiązującego prawa polskiego, odpowiadająca treści kształcenia modułu Wprowadzenie do prawoznawstwa.

3. Efekty uczenia się (EU) dla modułu i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla modułu zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu modułu i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka potrafi:	Symbole EU dla kierunku studiów
MwPPCiK _01	wskazać regulacje prawne dotyczące alternatywnych metod rozwiązywania sporów w sprawach cywilnych	K_W01, K_W12, K_U03
MwPPCiK _02	zastosować właściwe normy prawne w odniesieniu do poszczególnych metod rozwiązywania sporów	K_W02, K_W06, K_W11, K_W12, K_U02, K_U04
MwPPCiK _03	opisać i wyjaśnić poszczególne metody podstawowe, jak negocjacje , mediacja i arbitraż, przeprowadzić analizę porównawczą pomiędzy tymi metodami	K_W03, K_W04, K_W06, K_W12, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_K03,
MwPPCiK _04	wyjaśnić istotę ugody oraz wskazać jej znaczenie dla różnych stosunków prawnych, wyjaśnić jej alternatywny charakter w stosunku do wyroku sądu	K_W03, K_W04, K_W06, K_W12, K_U02, K_U06, K_U10, K_K02, K_K03, K_K07,
MwPPCiK _05	samodzielnie przygotowywać wzór umowy o mediację i zapisu na sąd polubowny	K_W11, K_U04, K_U05, K_U06, K_K05, K_K10,
MwPPCiK _06	wskazać podstawowe założenia koncepcji sprawiedliwości naprawczej na gruncie prawa karnego; wyjaśnić na czym polega rozstrzygnięcie konfliktu jako podstawy procesu karnego	K_W 01-04, K_W 07-08, K_W10-16, K_U01-06, K_K01-11
MwPPCiK _07	Wskazać podstawowe regulacje prawne dotyczące koncepcji sprawiedliwości naprawczej, a także ich wpływu na przebieg postępowania karnego, w tym w ramach trybów konsensualnych.	K_W01-04, K_W08-13; K_W16, K_U01-06, K_U08, K_U10, K_K01-11,
MwPPCiK _08	Opisać i wyjaśnić poszczególne narzędzia sprawiedliwości naprawczej takiej jak mediacja, konferencje sprawiedliwości naprawczej, koła sprawiedliwości naprawczej	K_W03, K_W04, K_W06, K_W12, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_K03,
MwPPCiK _09	Wyjaśnić czym jest pojednanie i ugoda zawarta w toku prowadzonej mediacji i ich znaczenia dla bytu postępowania karnego	K_W03, K_W04, K_W06, K_W12, K_U02, K_U06, K_U10, K_K02, K_K03, K_K07
MwPPCiK _10	Samodzielnie przygotować wzór wniosku o skierowanie sprawy do mediacji i wzór sprawozdania z przeprowadzonej mediacji	K_W11, K_U04, K_U05, K_U06, K_K05, K_K10,

4. Treści kształcenia z odniesieniem do EU dla modułu zajęć/przedmiotu:

Opis treści kształcenia modułu zajęć/przedmiotu:	Symbol/symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu
Pojęcie i cechy ADR; przyczyny wykształcenia się ruchu ADR i geneza ich zinstytucjonalizowania; klasyfikacja metod ADR	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02
Koncepcje sprawiedliwościowe ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji sprawiedliwości naprawczej;	MwPPCiK_06, MwPPCiK_07, MwPPCiK_08
Alternatywne metody rozwiązywania sporów a proces sądowy: analiza porównawcza	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_04
Teoria konfliktu w prawie karnym	MwPPCiK_06
Pojęcie konfliktu i sporu oraz rozwiązywania konfliktu i rozstrzygania sporu	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_04
Metody alternatywne a wymiar sprawiedliwości; relacje pomiędzy prawem do skorzystania z pozasądowego sposobu rozwiązania sporu a konstytucyjnym prawem do sądu	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_04
Teoretyczne modele rozwiązywania konfliktu: kontraktowy, mediacyjno – koncyliacyjny, arbitrażowy i adjudykacyjny	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_04
Charakter prawny i skutki prawne porozumienia zawartego w procedurze ADR (ugody) oraz jej relacja do wyroku sądowego	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_04
Negocjacje: pojęcie, przebieg, skutki	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_03, MwPPCiK_04
Mediacja: pojęcie i rodzaje, przebieg, skutki, forma i treść umowy o mediację, mediacja pozasądowa i sądowa, status prawny oraz prawa i obowiązki mediatora charakter prawny ugody zawartej przed mediatorem, stwierdzenie wykonalności u uznanie ugody zawartej przed mediatorem przez sąd, ugoda zawarta przed mediatorem jako tytuł wykonawczy	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_03, MwPPCiK_04, MwPPCiK_05
Mediacja w postępowaniu karnym: skierowanie sprawy do mediacji, zgoda na skierowanie sprawy do mediacji, tajemnica mediacji; przebieg postępowania mediacyjnego, proksemika w służbie mediacji; sprawozdanie z mediacji i ugoda zawarta w toku postępowania mediacyjnego; wpływ postępowania mediacyjnego na przebieg postępowania karnego; postępowanie mediacyjne w sprawach z oskarżenia prywatnego	MwPPCiK_08, MwPPCiK_09, MwPPCiK_10
Inne formy ADR w sprawach cywilnych w świetle przepisów prawa polskiego: metody rozwiązywania sporów zbiorowych z zakresu prawa pracy, układ upadłego z wierzycielami w postępowaniu upadłościowym, postępowanie przed wojewódzką komisją do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_03, MwPPCiK_04, MwPPCiK_05
Inne formy sprawiedliwości naprawczej w postępowaniu karnym: konferencje sprawiedliwości naprawczej, koła sprawiedliwości naprawczej.	MwPPCiK_06, MwPPCiK_07, MwPPCiK_08
Postępowanie przed sądem polubownym (arbitraż): podstawy normatywne, ustawa modelowa UNCITRAL, pojęcie i rodzaje zapisu na sąd polubowny, forma zapisu, nieważność, bezskuteczność, utrata mocy przez zapis na sąd polubowny, zapis na sąd polubowny a umowy arbitrażowe, pozycja arbitra sądu polubownego, zasady wybierania arbitrów, wezwanie na arbitraż, wszczęcie postępowania arbitrażowego, przebieg postępowania przed sądem polubownym, dowody w postępowaniu arbitrażowym, orzeczenia sądu arbitrażowego, w tym wyrok oraz środki służące jego wzruszeniu (w szczególności skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego), stwierdzenie wykonalności i uznanie wyroku sądu polubownego i ugód przed nim zawartych, wyrok sądu polubownego i ugoda przed nim zawarta jako tytuł wykonawczy	MwPPCiK_01, MwPPCiK_02, MwPPCiK_03, MwPPCiK_04, MwPPCiK_05

5. Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

- Jakubiak – Mirończuk A., *Alternatywne a sądowe rozstrzyganie sporów sądowych*, Warszawa 2008,
- Morek R., *ADR – alternatywne metody rozwiązywania sporów w sprawach gospodarczych*, Warszawa 2004,
- K. Antolak – Szymanski, O. M. Piaskowska, *Mediacja w sprawach cywilnych*, Warszawa 2017,
- Białecki M., *Mediacja w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2012,
- Ereciński T., Weitz K., *Sąd arbitrażowy*, Warszawa 2008,
- Gmurzyńska E., Morek R., *Mediacje. Teoria i praktyka*, Warszawa 2018, Wolters Kluwer;
- Araszkiwicz M., Czapska J., Pękala M., Pleszka K., *Mediacja. Teoria, normy, praktyka*, Warszawa 2017, Wolters Kluwer;
- Sitarz O., *Metodyka pracy mediatora w sprawach karnych*, Warszawa 2015, Diffin;
- Bieńkowska, E. *Mediacja w praktyce prokuratorskiej*, Warszawa 2012, Wolters Kluwer

Literatura uzupełniająca:

- Kalisz A., Zienkiewicz A., *Mediacja sądowa i pozasądowa*, Warszawa 2009,
- Duszka – Jakimko H., Stadniczeńko S. L., *Alternatywne formy rozwiązywania sporów w teorii i w praktyce: wybrane zagadnienia*, Opole 2008,
- Korybski A., *Alternatywne rozwiązywanie sporów w USA. Studium teoretycznoprawne*, Lublin 1993,
- Moore Ch. W., *Mediacje. Praktyczne strategie rozwiązywania konfliktów*, Wolters Kluwer 2009,
- Bobrowicz M., *Mediacja. Jestem za*, Warszawa 2009,
- Morek R., *Mediacja i arbitraż*, Warszawa 2006,
- Olszewski J (red.), *Sądy polubowne i mediacja*, Warszawa 2008,
- Błaszczak Ł., Ludwik M., *Sądownictwo polubowne (arbitraż)*, Warszawa 2007.

6. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.:

Ewentualne informacje o charakterze i dostępności materiałów potrzebnych do zajęć prowadzący zajęcia przekazują na początku zajęć.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	✓
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X

Gra dydaktyczna/symulacyjna	X
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu				
	<u>MwPPCiK</u> _01	<u>MwPPCiK</u> _02	<u>MwPPCiK</u> _03	<u>MwPPCiK</u> _04	<u>MwPPCiK</u> _05
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X
Egzamin ustny					
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne	x	x	x	x	x
Kolokwium ustne					
Test	X	X	X	X	X
Projekt					
Esej					
Raport					
Prezentacja multimedialna					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)					
Portfolio					
Inne (jakie?) -					
...					

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	<u>Studia stacjonarne:</u> 30 godzin wykładu

Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	30 godzin
	Czytanie wskazanej literatury	
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30 godzin
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		90 godzin
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3 punkty

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania:

bardzo dobry (bdb; 5,0):

- a) **bardzo dobra znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym**
- b) **bardzo dobre formułowanie poglądów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dobry plus (+db; 4,5):

- a) **bardzo dobra znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym**
- b) **dobre formułowanie poglądów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dobry (db; 4,0):

- a) **dobra znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym**
- b) **dobre formułowanie poglądów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **wysoka poprawność i kultura języka.**

dostateczny plus (+dst; 3,5):

- a) **dobra znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym**
- b) **poprawne formułowanie poglądów i ich racjonalne uzasadnianie;**
- c) **akceptowalna poprawność i kultura języka.**

dostateczny (dst; 3,0):

- a) **dostateczna znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym**
- b) **poprawne formułowanie poglądów i ich racjonalne uzasadnianie.**

niedostateczny (ndst; 2,0):

- a) niedostateczna znajomość przepisów i orzecznictwa z zakresu alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, w tym zwłaszcza mediacji i arbitrażu; koncepcji sprawiedliwości naprawczej i teorii konfliktu w prawie karnym
- b) niepoprawne formułowanie poglądów i brak ich racjonalnego uzasadniania.

Wykładowcy:

.....
prof. UAM dr hab. Joanna Mucha

.....
dr Piotr Karlik